

Afdeling **Bodem**
Onderwerp **ontwerpnota Bodembeheer**

Bezoekadres
Duinkerkenstraat 45

Postadres
Postbus 742
9700 AS Groningen

E-mailadres
milieudienst@md.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

BNG
28.50.61.879

BTW nummer
0019.32.809.B.07

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon **(050) 367 12 98** Bijlage(n)

Ons kenmerk **MD 09.1926265**

Datum **1-1 JUN 2009** Uw brief van

Uw kenmerk

In uw antwoord graag datum
en kenmerk vermelden.

Geachte mevrouw/heer,

Wij willen u informeren over de ontwerpnota Bodembeheer die wij voor inspraak ter inzage hebben gelegd.

Hieronder gaan wij in op de noodzaak van deze nota en de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het Bodembeheerplan 2004, de voorganger van deze nota Bodembeheer.

De nota Bodembeheer wordt, in tegenstelling tot het Bodembeheerplan 2004, vastgesteld door uw raad. Dit is zo geregeld in het Besluit bodemkwaliteit, dat de juridische grondslag vormt voor de nota Bodembeheer. Na afloop van de inspraaktermijn zullen wij uw raad een definitieve nota Bodembeheer ter vaststelling voorleggen.

Waarom een nota Bodembeheer?

Bodembeheer gaat over het omgaan met schone en licht verontreinigde grond en baggerspecie. Het gaat niet over ernstig verontreinigde grond; hiervoor geldt de saneringsregeling van de Wet bodembescherming.

Groningen kent als dynamische stad veel grondverzet. Die grond is niet altijd schoon; in de loop der eeuwen is diffuse bodemverontreiniging ontstaan. Deze lichte verontreiniging geeft geen directe risico's, maar kan ook niet zonder meer worden ontgraven of toegepast.

In het nieuwe beleid wordt de complexe regelgeving vertaald naar een praktisch toepasbaar kader. Hiertoe is het Groningse grondgebied naar het gebruik van de bodem ingedeeld in drie categorieën. Het gebruik stelt eisen aan de kwaliteit van de bodem. Er zijn dus drie kwaliteitsniveaus. Grond mag worden toegepast als het voldoet aan het kwaliteitsniveau van het betreffende gebied. In veel gevallen hoeft de kwaliteit van de toe te passen grond niet

door middel van onderzoek te worden aangetoond maar kan gebruik worden gemaakt van de bodemkwaliteitskaart. Dit betekent dat minder kosten worden gemaakt.

Degene die een partij grond wil toepassen zal overigens altijd moeten nagaan of die grond afkomstig is van een locatie waar mogelijk een geval van ernstige bodemverontreiniging is. Het gaat dan om zogeheten puntbronnen, die zich van diffuse verontreiniging onderscheiden doordat de oorzaak van de verontreiniging concreet te benoemen is. In deze gevallen mag grondverzet niet plaatsvinden op basis van de nota Bodembeheer.

Met dit beleid kan het ontgraven van grond en het toepassen (hergebruik) ervan op een andere plek worden geregeld en geoptimaliseerd. Daarmee gaat het gebruik van primaire grondstoffen omlaag. Ook het aantal vervoersbewegingen kan worden teruggebracht, wat tot energiebesparing leidt. Ook financieel gezien is dat aantrekkelijk. Met het nieuwe beleid wordt tevens bespaard op onderzoekskosten om de kwaliteit van partijen grond vast te stellen.

Het beleid draagt op twee manieren bij aan de doelstellingen van 'Duurzaamste stad':

1. door het faciliteren van grondverzet wordt brandstof bespaard en daarmee wordt CO₂-uitstoot beperkt;
2. door het beheer van grondstromen wordt de leefomgevingskwaliteit geborgd.

Met het nieuwe beleid wordt de toepassing van (licht verontreinigde) grond en baggerspecie in Groningen op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze eenvoudiger gemaakt.

In het nieuwe beleid wordt een aantal keuzes gemaakt om de mogelijkheden voor grondverzet van het Besluit bodemkwaliteit optimaal te benutten.

Gekozen is voor:

- a. het gebiedsspecifieke kader;
- b. het bodembeheergebied overeen te laten komen met het grondgebied van de gemeente Groningen;
- c. de normen voor grondverzet en bodemsanering gelijk te trekken en vast te stellen op het niveau van het generieke kader van het Besluit bodemkwaliteit;
- d. het percentage bodemvreemd materiaal vast te stellen op 10%.

Hieronder worden deze keuzes toegelicht.

Ad a. De keuze voor het gebiedsspecifieke kader

Het Besluit bodemkwaliteit kent, voor zover hier van belang, twee smaken: de gemeente kan kiezen tussen *generiek* kader of *gebiedsspecifiek* kader.

Eén van de uitgangspunten voor het nieuwe beleid is het behoud van de hergebruiksmogelijkheden van grond uit het Bodembeheerplan 2004. Onder het generieke kader kan dat niet. Daarnaast biedt het gebiedspecifieke kader meer voordelen:

1. de gemeente stelt zelf de normen vast voor de gewenste bodemkwaliteit;
2. deze normen zijn tevens de 'terugsaneerwaarden' bij de sanering van ernstige bodemverontreiniging;
3. de mogelijkheden voor grondverzet kunnen worden toegesneden op de Groningse situatie;
4. de kosten voor onderzoek naar de kwaliteit van partijen grond worden teruggebracht.

Om deze redenen is gekozen voor het gebiedspecifieke kader.

Ad b. De betekenis van de begrenzing van het bodembeheergebied

Het Besluit bodemkwaliteit verplicht tot het vaststellen van een bodembeheergebied. De omvang daarvan heeft consequenties voor de mogelijkheden voor hergebruik van grond. Binnen het bodembeheergebied is "standstill" vereist. Het is daarom niet mogelijk om verontreinigde grond of baggerspecie van buiten het bodembeheergebied toe te passen. "Standstill" op gebiedsniveau kan ook inhouden dat grond die een slechtere kwaliteit heeft dan de ontvangende bodem mag worden toegepast, mits deze grond uit het eigen bodembeheergebied komt en ook aan de overige eisen van de nota Bodembeheer voldoet. Een voorbeeld is bedrijventerrein Westpoort, waar het nieuwe beleid toestaat dat licht verontreinigde grond blijvend wordt toegepast op een schonere bodem. Gelet op het bovenstaande en de wens om de mogelijkheid om hergebruik van grond optimaal te houden, zou het bodembeheergebied zo groot mogelijk moeten zijn. Daarom komt het bodembeheergebied overeen met het grondgebied van de gemeente Groningen.

Ad c. De normen voor grondverzet en bodemsanering gelijk trekken

In het gebiedspecifieke beleid stelt de gemeente zelf de gewenste bodemkwaliteit vast. Deze normen gelden niet alleen voor grondverzet maar zijn ook de 'terugsaneerwaarden' bij de sanering van gevallen van ernstige bodemverontreiniging. De twee, min of meer van elkaar gescheiden stelsels voor grondverzet en bodemsanering, worden hiermee geïntegreerd. Door de normen op hetzelfde niveau te leggen als het landelijke generieke kader worden twee doelen bereikt:

1. op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze wordt de bodemkwaliteit geborgd en grondverzet gefaciliteerd;
2. de normen zijn voor derden beter herkenbaar, waardoor het draagvlak ervoor wordt vergroot en de naleving bevordert.

Ad d. Het percentage bodemvreemd materiaal

Het Besluit maakt het mogelijk om het percentage 'bodemvreemd materiaal' vast te stellen. Hiermee worden puinachtige materialen bedoeld, die veel in hergebruikte grond voorkomen, bijvoorbeeld als gevolg van slopen. De ervaring is dat hoe hoger het percentage 'bodemvreemd materiaal' is, hoe groter ook de kans op een chemische verontreiniging. Daarnaast gelden ook fysische toepassingseisen voor grond: in een tuin zijn grote hoeveelheden puin ongewenst. Om deze redenen is een percentage van 10% verantwoord. Daarmee wordt aangesloten op de al bestaande praktijk. Visueel waarneembaar hout, plastic, asbest en dergelijke worden als afval beschouwd en mogen helemaal niet in de toe te passen grond of baggerspecie voorkomen.

Samenvatting van de nota Bodembeheer

Naast de hierboven onder a. tot en met d. genoemde punten zijn van belang:

1. *De relatie tussen bodemkwaliteit, de bodemfuncties en de normen: Lokale Maximale Waarden (LMW's)*

Het Besluit bodemkwaliteit legt een relatie tussen het gebruik van de bodem (bodemfuncties) en de kwaliteit van de bodem.

Functie en kwaliteit moeten bij elkaar passen. De gewenste kwaliteit (of ambitie) wordt vastgelegd in normen: dit zijn de Lokale Maximale Waarden. Het Besluit onderscheidt tien mogelijke bodemfuncties, waaronder wonen, natuur, landbouw, infrastructuur enz.

Bij het bepalen van de LMW's is rekening gehouden met:

- de voorwaarden van het Besluit;
- de ervaringen met de kwaliteit van in het verleden vrijgekomen grondstromen: over welke kwaliteit grond gaat het eigenlijk?
- de te kiezen LMW's dienen voldoende perspectief te bieden voor zowel de toepassing van grond als voor een verantwoorde saneringsdoelstelling.

Op basis hiervan bleken verschillende functies voor wat betreft de te kiezen normen geclusterd te kunnen worden. Uiteindelijk zijn drie verschillende normen of kwaliteitsniveaus gekoppeld aan de verschillende bodemfuncties. Deze LMW's zijn achtereenvolgens GR1, GR2 en GR3 genoemd. We verwijzen naar de tabel hierna.

De normen die bij GR1, GR2 en GR3 horen komen overeen met de landelijke normen zoals die in het Besluit zijn vastgelegd voor het generieke kader.

Voorgesteld wordt dus om wel de normen, maar niet het beleid van het generieke kader over te nemen. Het generieke beleid biedt onvoldoende mogelijkheden voor hergebruik van grond.

Door de LMW's op dit niveau te leggen is er wel maximale milieuhygiënische borging, die samen gaat met een kostenefficiënt hergebruik van secundaire grondstoffen.

norm	gebruik/functie	Landelijke norm	typering
GR1	- moestuinen en volkstuinen - landbouw	Achtergrondwaarde	'schoon'
GR2	- wonen met tuin - plaatsen waar kinderen spelen - groen met natuurwaarden - ander groen, bebouwing (niet nagenoeg geheel verhard)	Maximale Waarde Wonen	Tussen 'schoon' en 'Interventiewaarde': boven de Interventiewaarde kan sprake zijn van risico voor mens of ecosysteem
GR3	- infrastructuur en industrie (nagenoeg geheel verhard)	Maximale Waarde Industrie	Tot de Interventiewaarde

2. *Gebruik bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel*

Het gebiedsspecifieke kader stelt het maken van een bodemkwaliteitskaart verplicht. Een dergelijke kaart had Groningen al ten behoeve van het Bodembeheerplan 2004. Deze kaart kan onder voorwaarden ook worden gebruikt als 'bewijsmiddel' om de kwaliteit van partijen grond aan te tonen. Als de bodemkwaliteitskaart mag worden gebruikt als bewijsmiddel, is een partijkeuring niet nodig en kan dus op onderzoekskosten worden bespaard. Degene die een partij grond wil toepassen zal altijd van moeten nagaan of die grond afkomstig is van een locatie waar mogelijk een geval van ernstige bodemverontreiniging is. Het gaat dan om zogeheten puntbronnen, die zich van diffuse verontreiniging onderscheiden door het feit dat de oorzaak van de verontreiniging vaak concreet te benoemen is. De mogelijkheden om de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel te gebruiken zijn uitgewerkt in een toepassingskaart (zie ook punt 3).

3. *Toepassing van grond en baggerspecie*

Het Besluit stelt het melden voorafgaand aan het toepassen van grond of baggerspecie op de landbodem binnen de gemeente Groningen verplicht. De melding moet bij een landelijk meldpunt gedaan te worden, maar het college van B&W beoordeelt of de melding voldoet aan het Besluit en de nota Bodembeheer.

Voor aannemers en andere toepassers van grond en baggerspecie is een toepassingskaart gemaakt. Deze kaart maakt inzichtelijk wanneer de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel mag worden gebruikt. Een kostbare partijkeuring is in die gevallen niet nodig.

4. *Handhaving*

Het Besluit bodemkwaliteit geeft een heldere verdeling van de bevoegdheid tot handhaven. Uitgangspunt is om de hele keten ontgraven-transport- toepassing in beeld te hebben en te houden.

De werkzaamheden grondverzet, transport en verwerking van grond mogen op grond van het Besluit uitsluitend worden verricht door gecertificeerde bedrijven. De VROM-Inspectie is hiervoor de handhavende instantie.

Het college is bevoegd gezag binnen het eigen grondgebied voor de toepassing van grond en baggerspecie op of in de landbodem. Op alle werkzaamheden die daarop betrekking hebben, houdt de gemeente toezicht; deze kan eventueel ook handhavend optreden. Indien de gemeente tot handhaving overgaat, wordt daarvoor de gemeentelijke nota 'Handhaven met beleid' (1 juni 2005) gevolgd.

Voor het aanspreken van andere actoren in de keten houdt de gemeente wel toezicht, maar heeft geen handhavingbevoegdheden. Zij kan de VROM-Inspectie of de Inspectie Verkeer en Waterstaat (voor waterbodems) inschakelen voor de bestuursrechtelijke handhaving. Politie en Openbaar Ministerie staan voor de strafrechtelijke handhaving.

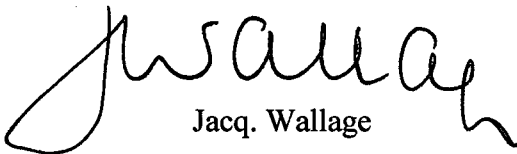
5. *Geldigheidsduur van de nota*

Het Besluit bepaalt dat de nota Bodembeheer in ieder geval na 10 jaar wordt herzien. De bodemkwaliteitskaart is echter tot uiterlijk 2012 geldig. Als de herziening van de bodemkwaliteitskaart in 2012 plaatsvindt, wordt de nota Bodembeheer geëvalueerd en zonodig bijgesteld.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester

de secretaris

Jacq. Wallage

H. P. Bakker